
2018

INHOUDSOPGAVE

1. Professionaliseringstraject	JANUARI
2. Call : Escaping the Bubble	FEBRUARI
3. PQ 2019 - Self & Fragments	MAART
4. Autism	APRIL
5. Presentatie scenographic data	MEI
6. Workshop Scenographic mapping	JUNI
7. Waarde traject	JULI
8. Summerschool Antwerpen	AUGUSTUS
9. Encounter Graven #4	SEPTEMBER
10. Interviewing Walls - Graven #72	OKTOBER
11. P-S op bezoek bij ITS festival	NOVEMBER
12. Theaterjaarboek	DECEMBER
13. Graven #34	
14. Scenografen.nl	
15. Lessen KASK	

INTRODUCTIE

2018: aandacht voor de werking: organiseren = inhoud

Op een warme middag in de zomer van 2018 eten we een ijsje bij Luciano op de nobelstraat. We hebben net ons 1,5 jaar durende professionaliseringstraject - met een goed gevoel - afgerond en hebben gekke bekken getrokken voor de camera om deze 'behaalde klim' vast te leggen; het is een van de weinige bijeenkomsten waar we allemaal bij zijn. De beslissing om aandacht te besteden aan dit traject onder begeleiding van Margot en Wieneke betekende de tijd nemen om na te denken over hoe we onszelf organiseren en samenwerken en hoe dat beter kan. Hoewel het dat waard was zijn we ook opgelucht. Het inhoudelijke gesprek over scenografie is tijdens het traject blijven liggen en net als naar de verkoeling van het ijsje en de veelheid van smaken, snakken we er allemaal naar om dat weer op te pakken.

In de eerste helft van 2018 is de laatste fase van het professionaliseringstraject afgerond; een intensief traject dat structuren binnen

P-S heeft blootgelegd. Wat zijn goede manieren om ons als P-S te organiseren? Hoe willen we elkaar ontmoeten? Wat willen we wel of niet doen? Hoe gaan we om met de tijd die we hebben? Doorheen het werken met deze vragen ontstond er beter begrip van elkaar, de organisatie, het doel en de mogelijke uitkomsten. De introspectie gaf veel inzicht in wat we zijn en hoe we dat vorm kunnen geven. Duidelijk werd wie en wat we als Platform-Scenography willen zijn of, wat het nu in wording is: een platform voor uitwisseling, (live-) onderzoek en expertise op het gebied van 'expanded / expanding scenography'. Het traject was ook van belang voor de kernredactie - of onderzoeksgroep - om dichterbij elkaar te komen en meer te kunnen voelen (en begrijpen hoe) we P-S met elkaar vormgeven. Het traject heeft ons de grenzen getoond van een non-profit werkgroep die parallel aan de verdere activiteiten (volle agenda) van ieder lid loopt, maar ook de vrijheden; bijvoorbeeld de mogelijkheid duidelijker te kiezen wat we wel en niet willen doen - met daarbinnen voor iedereen persoonlijk het eigen verhouden tot P-S en

ruimte om op eigen wijze deel te nemen aan het collectieve platform.

Vanuit haar vooronderzoek naar alternatieve organisatie praktijken in de podiumkunsten interviewde een van de redactieleden de rest van de groep. Dat gaf ze terug in een overzicht dat veel informatie gaf over hoe het platform werkt en welke waarden ze daarbij belangrijk vinden. De coaches van het professionaliseringstraject merkten op dat het al bijna op een manifest leek en het idee ontstond om het als zodanig verder uit te werken. Nu is er een open manifest waarin ieders stem zit vervat zit en dat bij wijze van spreken altijd op tafel bij de redactievergadering ligt en mee veranderen kan met het doorgaande onderzoek rond scenografie. In de eerste vorm werd het manifest in 2018 echter door de redactie bewerkt naar een reeks statements die door ontwerpersduo We Are Amp op een sprekende manier op postkaarten werden gezet. Deze kaarten zijn naar partners, supporters en netwerk verstuurd en worden nog altijd gebruikt bij bijeenkomsten, tijdens ontmoetingen, workshops of lessen die P-S geeft.

In de tweede helft van 2018 - en verder in 2019 - richt(te) P-S zich vanuit die sterke focus op het 'hoe' steeds meer op het 'wat'. Dit was tijdens het traject nog niet aan bod was gekomen. Omdat de nadruk erg lag op procesmatige zaken, betekende dat ook voor veel redactieleden een tekort aan inspiratie, inhoudelijke vragen en dito uitdagingen. Organiseren, het 'hoe', is ook inhoud - kijk maar naar de ansichtkaarten - maar de vraag wat Platform-Scenography wil en hoe het zich wil ontwikkelen, daar kwam het pas sinds de jaarwisseling aan toe.

In 2018 werden ook de eerste voorbereidingen voor de PQ worden getroffen, dankzij het feit dat we in 2017 subsidie hebben gekregen voor de inzending in 2019. Het jaar startte daarom met de Open Call, de selectie en de start van werkzaamheden voor PQ landen inzending en PQ Fragments. P-S was verder betrokken bij de volgende activiteiten;

Platform-Scenography groeide en werd zichtbaarder; veel mensen, organisaties en partijen weten het platform nu te vinden. P-S werd in 2018 ook vaak zijn uitgenodigd om te komen spreken, presenteren, les te geven of een workshop te geven of een programma mee vorm te geven, wat er op duidt dat er ook in de educatie context interesse blijkt te zijn voor de werkwijze van P-S als het gaat om het verkennen en onderzoeken van ruimtes. Daarbij vormen de expertise, inhoudelijke aanpak en onderzoekende houding het uitgangspunt voor het scenografisch denken. Toch heeft de aandacht daarbij soms meer gelegen op het anderen laten kennis maken met de methode, terwijl de inhoudelijke vraag – wat levert dit nu op aan inzichten en/of ideeën over (vormgeving en werking van) ruimte – misschien wat onderbelicht bleef. Bovengenoemde groei vraagt ook om keuzes in organisatievorm en realisatie van projecten. Daarbij wordt duidelijk dat 2018 mogelijk ook een jaar waar we teveel 'ja' hebben gezegd op kleine dingen, en

wordt de behoefte uitgesproken naar 2019 als een jaar waarin er meer aandacht aan minder projecten wordt geven.

Al met al voelt P-S zich aan het einde van 2018 meer in staat vorm geven aan wat het wil zijn en hoe het wil werken om dat te bewerkstelligen, en is dat op het moment van schrijven - maart 2019 - verder aan het definiëren en vormgeven.

Anne-Karin, Ariane, Joost, Liesbeth, Nienke, Sanne en Sigrid.

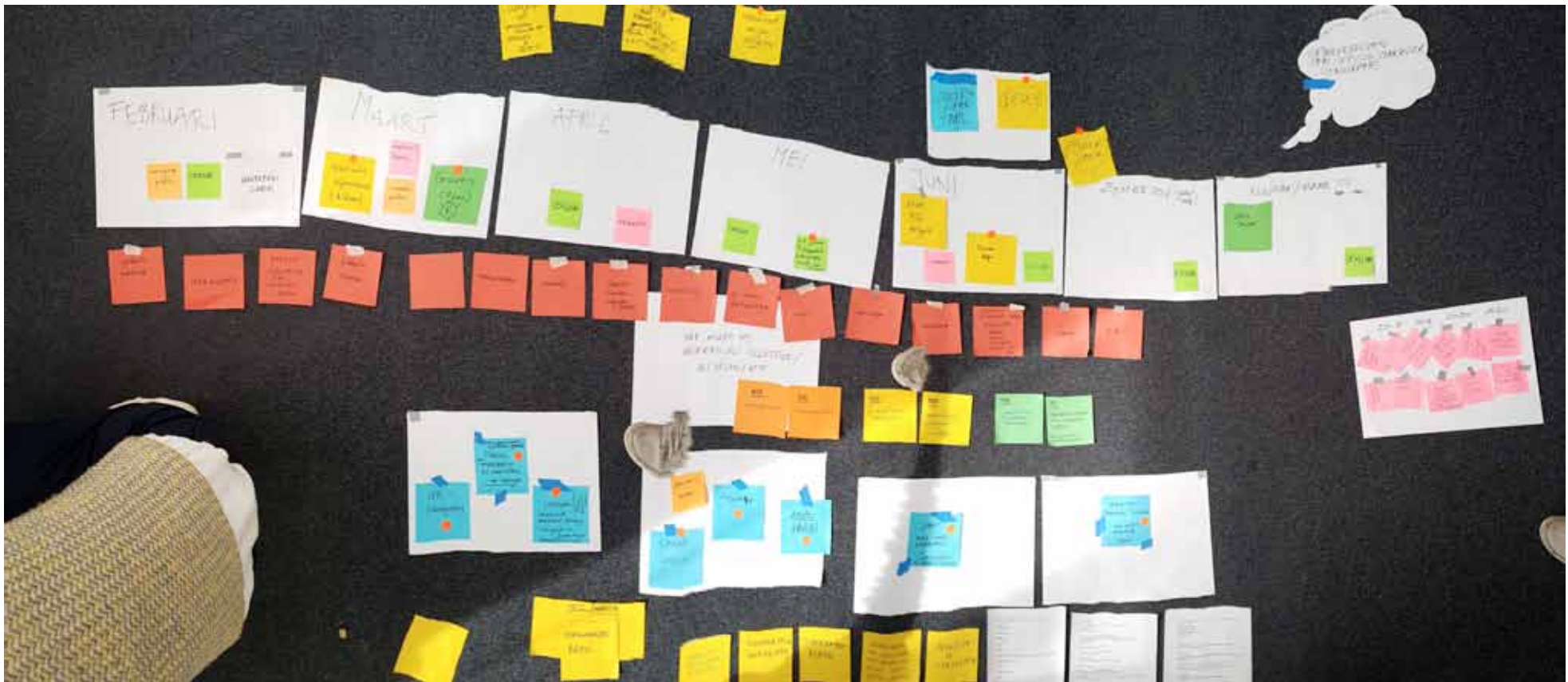
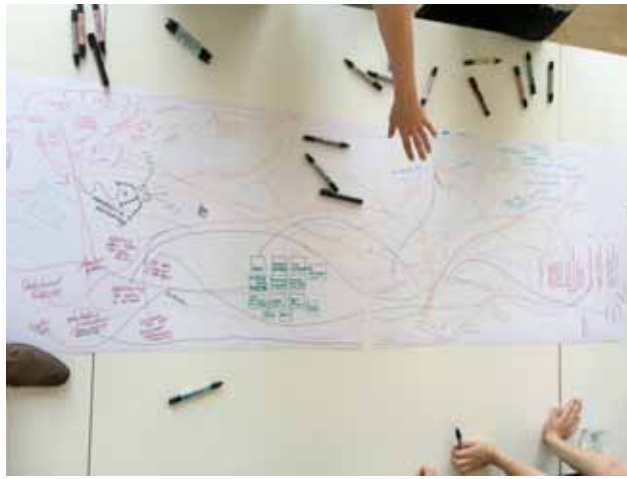
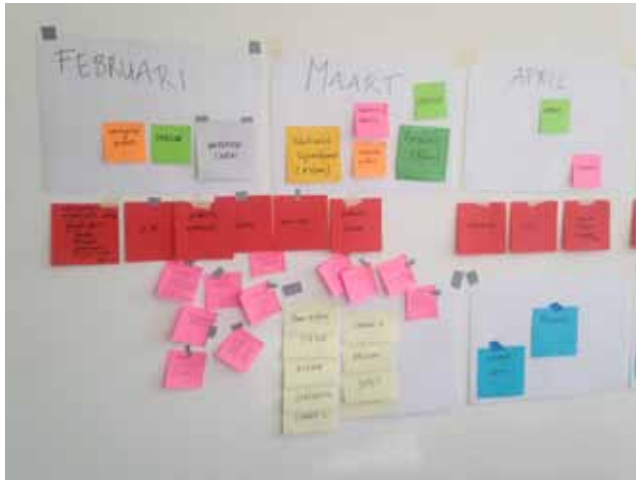
Redactie P-S, maart 2019

1 PROFESSIONALISERINGSTRAJECT

01.2018 - 09.2018

PROFESSIONALISERINGSTRAJECT // 2018
VERANDEREN INLEVEN UITEN VOORSTELLEN DENKEN
EXPERTS BESLUITEN TERUGKOMEN OP ACCEPTEREN
OVERWEGEN REALISEREN INZIEEN LEREN KENNEN

Professionaliseringstraject

Op een warme middag in de zomer van 2018 eten we een ijsje bij Luciano op de nobelstraat. We hebben net ons 1,5 jaar durende professionaliseringstraject - met een goed gevoel - afgerond en hebben gekke bekken getrokken voor de camera om deze 'behaalde klim' vast te leggen; het is een van de weinige bijeenkomsten waar we allemaal bij zijn. De beslissing om aandacht te besteden aan dit traject onder begeleiding van Margot en Wieneke betekende de tijd nemen om na te denken over hoe we onszelf organiseren en samenwerken en hoe dat beter kan. Hoewel het dat waard was zijn we ook opgelucht. Het inhoudelijke gesprek over scenografie is tijdens het traject blijven liggen en net als naar de verkoeling van het ijsje en de veelheid van smaken, snakken we er allemaal naar om dat weer op te pakken.

In de eerste helft van 2018 is de laatste fase van het professionaliseringstraject afgerond; een intensief traject dat structuren binnen P-S heeft blootgelegd. Wat zijn goede manieren om ons als P-S te organiseren?

Hoe willen we elkaar ontmoeten? Wat willen we wel of niet doen? Hoe gaan we om met de tijd die we hebben? Doorheen het werken met deze vragen ontstond er beter begrip van elkaar, de organisatie, het doel en de mogelijke uitkomsten. De introspectie gaf veel inzicht in wat we zijn en hoe we dat vorm kunnen geven. Duidelijk werd wie en wat we als Platform-Scenography willen zijn of, wat het nu in wording is: een platform voor uitwisseling, (live-) onderzoek en expertise op het gebied van 'expanded / expanding scenography'. Het traject was ook van belang voor de kernredactie - of onderzoeksgroep - om dichterbij elkaar te komen en meer te kunnen voelen (en begrijpen hoe) we P-S met elkaar vormgeven. Het traject heeft ons de grenzen getoond van een non-profit werkgroep die parallel aan de verdere activiteiten (volle agenda) van ieder lid loopt, maar ook de vrijheden; bijvoorbeeld de mogelijkheid duidelijker te kiezen wat we wel en niet willen doen - met daarbinnen voor iedereen persoonlijk het eigen verhouden tot P-S en ruimte om op eigen wijze deel te nemen aan het collectieve platform.

Vanuit haar vooronderzoek naar alternatieve organisatie praktijken in de podiumkunsten interviewde een van de redactieleden de rest van de groep. Dat gaf ze terug in een overzicht dat veel informatie gaf over hoe het platform werkt en welke waarden ze daarbij belangrijk vinden. De coaches van het professionaliseringstraject merkten op dat het al bijna op een manifest leek en het idee ontstond om het als zodanig verder uit te werken. Nu is er een open manifest waarin ieders stem zit vervat zit en dat bij wijze van spreken altijd op tafel bij de redactievergadering ligt en mee veranderen kan met het doorgaande onderzoek rond scenografie. In de eerste vorm werd het manifest in 2018 echter door de redactie bewerkt naar een reeks statements die door ontwerpersduo We Are Amp op een sprekende manier op postkaarten werden gezet. Deze kaarten zijn naar partners, supporters en netwerk verstuurd en worden nog altijd gebruikt bij bijeenkomsten, tijdens ontmoetingen, workshops of lessen die P-S geeft.

2 PQ 2019 - CALL: ESCAPING THE BUBBLE

01.2018 - 12.2018

CURATORSCHAP PQ 2019 - SELF // 2018
CALL STAND VAN ZAKEN SCENOGRAFIE NL PITCH JURY
LEZEN PRATEN KIEZEN SELECTEREN OVERLEGGEN

Call PQ “Escaping the Bubble”

P-S zette dit jaar een open call uit voor de Nederlandse landen inzending naar de Prague Quadriennale (PQ), i.p.v. weer zelf (zoals in 2015) een programma te cureren. Met dit idee benaderde P-S de fondsen Dutch Performing Arts en het Stimuleringsfonds ?? SCI en zij stelden op voorhand geld beschikbaar voor een inzending en ondersteunden daarmee het belang van aanwezigheid van Nederland op de PQ. In de oproep werden scenografen, vormgevers, dramaturgen en kunstenaars uitgenodigd om het (on)vermogen om uit de eigen ‘bubbel’ te breken aan de orde te stellen. Er werd een ontwerp gezocht dat de interesse in ‘de ander’ of ‘het andere’ initieert, stimuleert, blokkeert of juist

forceert.

Uit het juryverslag:

“(...) Uit de 19 inzendingen werd door je jurycommissie de Nederlandse Inzending geselecteerd. De commissie, bestaande uit Ester van de Wiel, Lyndsey Housden, Dries Verhoeven, Carly Everaert en Nienke Scholts – voorgezeten door Anne Karin ten Bosch, heeft de zeventien inzendingen met veel plezier en aandacht gelezen en besproken. Het viel hen op dat in reactie op de oproep ‘Escaping the Bubble’ veel letterlijke vormvoorstellen kwamen voor ‘bubbels’ als ruimtes om tot introspectie te komen – een tendens tot een terugtrekken in jezelf. De commissie vond rel-

evantie in die voorstellen voor scenografieën die bestaande ‘bubbels’ of kaders pijnlijk zichtbaar maken, bevragen of doorbreken en daarmee naar buiten, naar het onbekende, het genegeerde of confronterende reiken. Daarbij zochten ze naar een bijdrage die in Praag een prikkelende representatie van het Nederlandse werkveld van scenografie zou geven – en een die ook zou beantwoorden aan PQ’s zoektocht naar: ‘artforms concerned with the creation of active performance environments, that are far beyond merely decorative or beautiful, but that are emotionally charged: where design can become a quest, a question, an argument, a threat, a resolution or an agent of positive change’.(...)”

De performatieve installatie 'SELF' van kunstenaar Julian Hetze werd uiteindelijk gekozen als de Nederlandse inzending voor de Praagse Quadriennale 2019 (PQ), het grootste internationale evenement op het gebied van scenografie en theaterarchitectuur dat van 6-16 juni plaatsvindt.

Uit het juryrapport:

“(...)‘SELF’, het vervolg op Hetzel’s eerdere werk ‘Schuldfabrik’, is een ogenschijnlijk onschuldige zeepwinkel. De scenografie is die van een conceptstore, een lichte en gelikt vormgegeven winkel die de bezoeker aan de PQ zal verleiden tot het betreden van een wereld die het midden houdt tussen realiteit en fictie. In deze winkel wordt SELF verkocht: een exclusief stuk zeep dat, zo blijkt, gemaakt is van menselijk vet. Alvorens de zeep te kopen wordt de koper in de winkel uitgenodigd zijn ‘schuld af te laten wassen’. De opbrengst van elk verkocht stuk zeep draagt bij aan de financiering van een waterpomp in Congo en de levering van een stuk zeep aan de gemeenschap daar. Vet als metafoor voor schuld: ge-upcycelt in een commercieel product dat ‘SELF’ heet. Met deze ‘winkel’ doet Hetzel het schokkende statement dat ethische kwesties over ongelijkheid en wereldproblematiek blijkbaar alleen nog via de transactie – via het kapitalistische systeem - besproken kunnen worden.

Volgens de commissie werpt ‘SELF’ licht op een vorm van scenografie die zich de uiterlijke vorm

en conventies van bestaande instituties buiten het theater (in dit geval ‘de winkel’ en daarmee ‘het kapitalisme’) toe-eigent, om haar vervolgens kritisch te bevragen. SELF laat zien hoe een performatieve omgeving een oproep kan doen om verder te kijken dan onze gebruikelijke denkkaders. De luxe concept-store functioneert als ‘bubbel’ van ongebreidelde welvaart, consumentisme en life style. En juist daar wordt de bezoeker geconfronteerd met complexe vragen over welvaart en individuele en collectieve schuld.

Julian Hetzel gebruikt scenografie als vraagstelling. Het ruimtelijk ontwerp is niet dienend aan een theater realiteit, De scenografie van de winkel zelf dwingt de kijker tot stellingname ten opzichte van de vraag die deze ruimte lijkt te stellen. Deze vraag, of schuld kan worden omgezet in kapitaal, is er één die ontregelt en bedreigt. De confrontatie ontstaat in het hoofd van de klant in de winkel. ‘SELF’ is een emotioneel geladen en inhoudelijk rijk werk dat niet tot eenduidige conclusies leidt.”

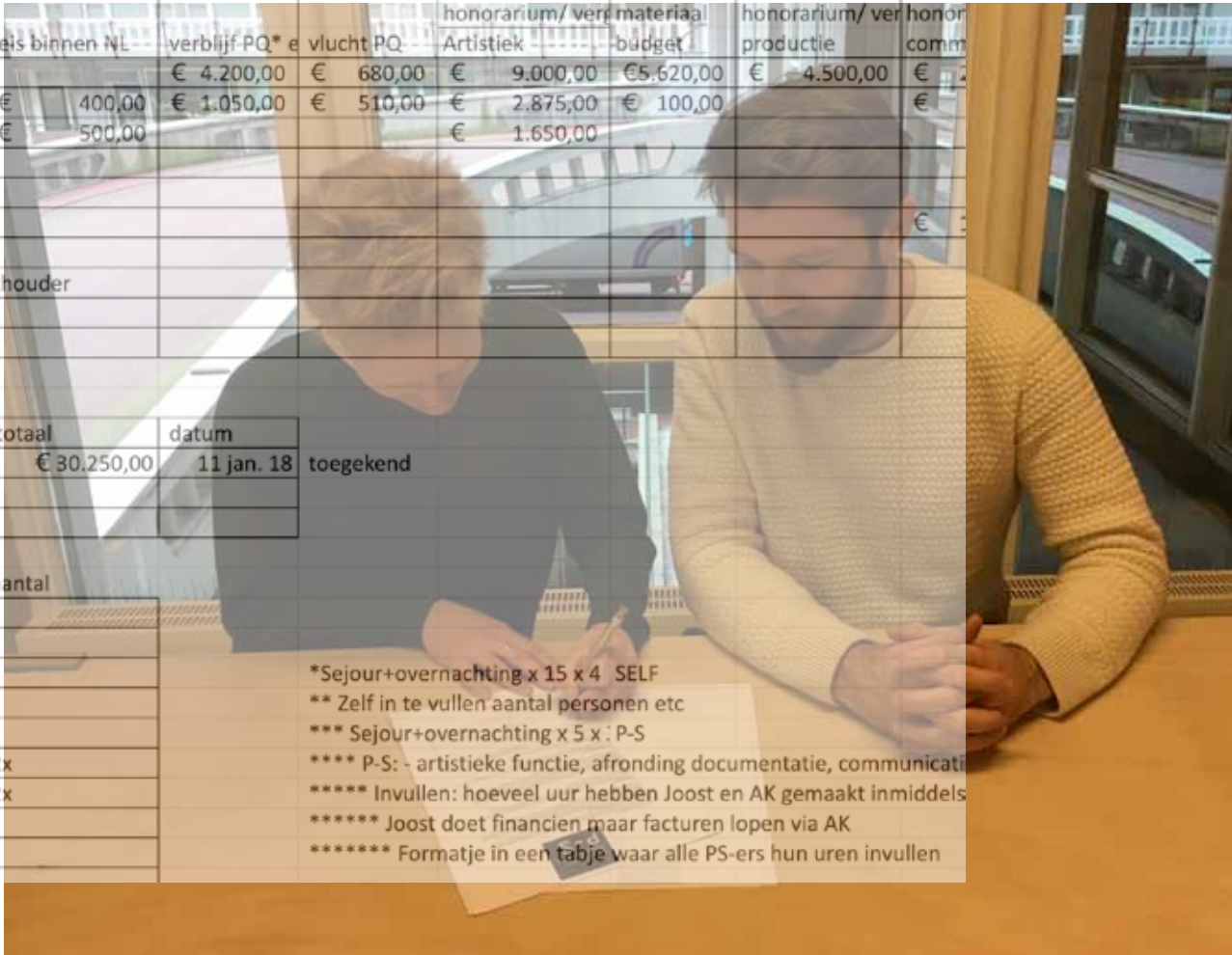
Het was een leerzaam traject. De respons op de Open Call viel tegen. Behalve dat er een beperkt aantal aanmeldingen was, kwamen de voorstellen voornamelijk van jonge en beginnende makers. Weliswaar uit interessante cross-disciplinaire hoeken, maar weinig representatief voor de kwaliteit die we graag zouden willen tonen. Bezinning op het doen van een Open Call en hoe daarbij de gewenste groep deelnemers te bereiken is voor

een volgende keer mogelijk van belang. Het selecteren en cureren van de Nederlandse inzending is vooral een organisatorische klus gebleken. Behalve het formuleren van de call lag veel van het inhoudelijke programma bij externen. In 2018 formuleerden we als P-S met name een onderzoeksgroep te zijn, daarom wil het in toekomst bij dergelijke activiteiten steeds zorgvuldig bekijken welke rol het platform inneemt. De organisatie is niet heel zwaar of lastig maar sluit wellicht niet (meer) goed aan bij de doelstelling van P-S? P-S is immers een platform voor scenografisch onderzoek dan een ‘programmamaker’ of productiehuis voor scenografie.

3 PQ 2019 - SELF 05.2018 - 12.2018

CURATORSCHAP PQ 2019 - SELF // 2018
PRATEN ONDERTEKENEN PRODUCEREN BEGROTEN

21-jan.-18 Concept begroting PQ inzending 2019 NL									
begroting uitgaven									
alle bedragen zijn excl BTW									
	aantal personen	aantal dagen PQ (reis binnen NL)	verblijf PQ* e	vlucht PQ	honorarium/ ver	materiaal budget	honorarium/ ver	honor	comm
					Artistiek		productie		
SELF**	2 artistiek+ 2 prod/cc	15	€ 4.200,00	€ 680,00	€ 9.000,00	€ 5.620,00	€ 4.500,00	€	
Curator P-S	3	5	€ 400,00	€ 1.050,00	€ 510,00	€ 2.875,00	€ 100,00	€	
Jury call	5 niet		€ 500,00		€ 1.650,00			€	
PS talk als curator tijdens PQ									
Fragments									
Vertaler									
Opleidingen naar PQ									
Financiële afronding en verantwoording en documentatie = boekhouder									
Verzekeringen Reisver deelnemers/transport Fragments									
Onvoorzien 9%									
inkomsten	bedrag excl BTW	BTW	totaal	datum					
SCI Stimuleringsfonds	€ 25.000,00	€ 5.250,00	€ 30.250,00	11 jan. 18	toegekend				
DPA Dutch Performing	€ 25.000,00								
totaal	€ 50.000,00								
toelichting uitg.	bedrag	per unit	aantal						
vlucht	€ 170,00	retour							
verblijf PQ is sejour en overnachting:									
sejour	€ 20,00	p/dag incl OV Praag							
overnachting	€ 50,00	per overnachting							
jury vergoeding	€ 165,00	per dagdeel pp	2x						
jury reis NL	€ 50,00	per reis dag pp	2x						

*Sejour+overnachting x 15 x 4 SELF
 ** Zelf in te vullen aantal personen etc
 *** Sejour+overnachting x 5 x : P-S
 **** P-S: - artistieke functie, afronding documentatie, communicati
 ***** Invullen: hoeveel uur hebben Joost en AK gemaakt inmiddels
 ***** Joost doet financiën maar facturen lopen via AK
 ***** Formatje in een tabje waar alle PS-ers hun uren invullen

4 IMAGINING AUTISM

04.2018

IMAGING AUTISM // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN EXPERT DOCUMENT

Expert meeting Imagining Autism

P-S werd uitgenodigd door de onderzoeksgroep Transmission in Motion (Universiteit Utrecht) om deel te nemen aan een brainstorm bijeenkomst over de mogelijke meerwaarde van immersive performance installaties voor kinderen met autisme. Startpunt van het gesprek vormde het bestaande artistieke werk en wetenschappelijk onderzoek van het collectief Imagining Autism (een initiatief van de Universiteit van Kent), die met veel succes een installatie hebben ontwikkeld die een positieve bijdrage levert aan de ontwikkeling van communicatieve, creatieve en sociale vaardigheden van kinderen met autisme. De vraag was of een dergelijk project ook in Nederland zou kunnen worden opgezet. Hiertoe waren naast P-S, ook potentiële partners uit het (kunst) onderwijs en de wetenschap uitgenodigd.

5 PRESENTATIE UTRECHT DATA SCHOOL 04.2018

PRESENTATIE UTRECHT DATA SCHOOL // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN EXPERT DOCUMENT

Presentatie Utrecht Data School (Universiteit Utrecht)

Op uitnodiging van de Utrecht Data School heeft P-S in het kader van een workshop 'Data Walks' een presentatie gegeven over 'scenographic mapping' en de wijze waarop P-S in haar live action research activiteiten de publieke ruimte vanuit een scenografisch perspectief in kaart probeert te brengen. De bijdrage van P-S was mede gevraagd om te onderzoeken in hoeverre er

binnen Data Walks , waarbij er al lopend door de publieke ruimte wordt onderzocht hoe data vormgeven aan de stad, ook meer ruimte kan zijn voor aandacht voor de materiele en affectieve aspecten van data. Er deden circa 20 mensen aan de workshop mee, met een achtergrond in Data Studies, Media Studies en urban design.

6 WORKSHOP SCENOGRAPHIC MAPPING 04.2018

WORKSHOP SCENOGRAPHIC MAPPING // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN KAARTMAKEN
FOTOGRAFEREN

Workshop Scenographic Mapping – Media in Transition Conference (Universiteit Utrecht)

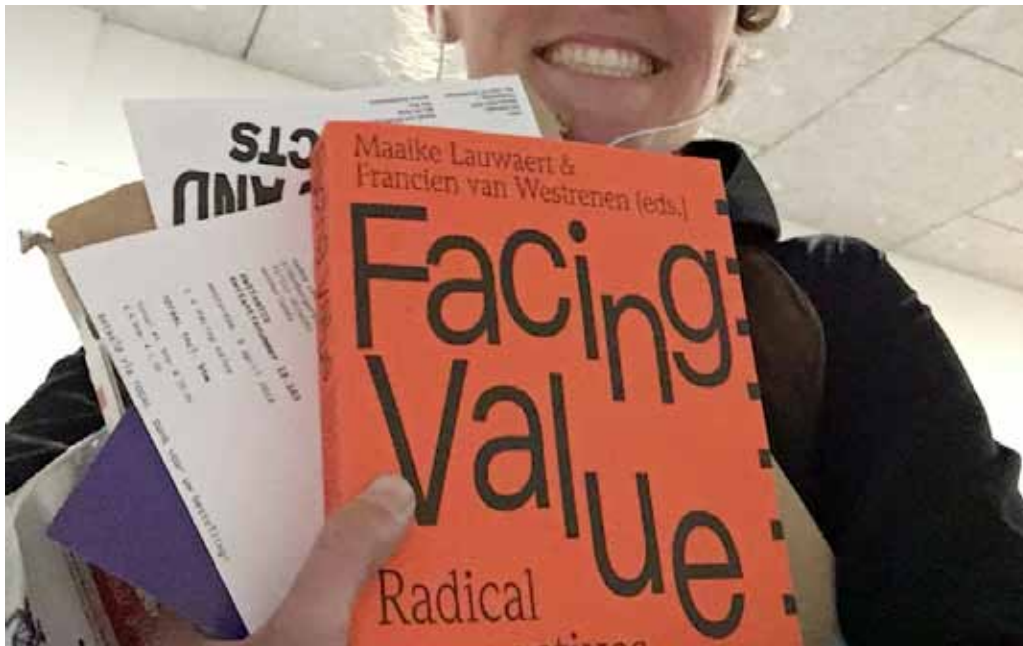
Op verzoek van de organisatoren van de conferentie Media in Transition (departement Media en cultuurwetenschap, UU) heeft P-S een workshop 'scenographic mapping' georganiseerd voor deelnemers aan het congres en studenten van het departement. Het maakte onderdeel uit van een programmaonderdeel dat erop gericht was om verschillende creatieve onderzoeksmethoden te belichten die relevant kunnen zijn voor academisch onderwijs en onderzoek. De

focus in deze workshop lag op de notie van 'fricties'. We wilden onderzoeken hoe 'fricties' niet alleen zichtbaar worden in de ruimte, maar ook mogelijk gemaakt worden door, ondersteund en gecreëerd door (het ontwerp van) de ruimte. Na een uiteenzetting van de methode kregen groepjes een locatie toegewezen die zij door middels van foto's en notities in kaart hebben gebracht. De uitkomsten, observaties en inzichten werden vervolgens met elkaar besproken.

7 WAARDE TRAJECT

04.2018 - 07.2018

WAARDE TRAJECT // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN GEADVISEERD
KRIJGEN HERFORMULEREN

Een traject over het verschil tussen waarde en geld.

Naar aanleiding van dingen die omhoog kwamen in het professionaliseringstraject met Margot en Wineke. Liesbeth en Sanne hebben 3 gesprekken gehad en een document opgesteld. Dat is besproken met de redactie. Onder andere naar aanleiding hiervan is er contact gelegd met Paul Leufkens die adviseert op het gebied van business development. Paul heeft een adviesdocument opgeleverd waar verder mee gegaan wordt als daar weer ruimte voor is.

8 SUMMERSCHOOL ANTWERPEN 07.2018

SUMMERSCHOOL ANTWERPEN // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN DISCUSSIEREN LEREN
PRESENTEREN

CityLAB VI: City Aesthetics and Citizenship
Tijdens deze summerschool, georganiseerd door Urban Studies Institute en Antwerp Research Institute for the Arts (beiden Universiteit van Antwerpen) en met als onderwerp de mogelijke invloed van artistieke verbeelding op de wijze waarop wij de stad en het leven in de stad vormgeven, heeft P-S op uitnodiging een presentatie gegeven over verschillende activiteiten die we de afgelopen jaren in de publieke ruimte hebben georganiseerd, met speciale aandacht voor onze methode en werkwijze. De ansichtkaarten waarin de uitgangspunten van P-S verbeeld worden, vormden de structuur van de presentatie. We vormden een panel samen met scenograaf Jozef Wouters. Achteraf ontspinde zich een interessante discussie over het verschil tussen architectuur en scenografie. Er deden 40 internationale deelnemers aan de Summerschool mee.

9 GRAVEN #04 : ENCOUNTER 06.2018

GRAVEN #04 // 2018

PRATEN UITWISSELEN VERDIEPEN DENKEN PRESENTEREN
MATERIALISEREN

Locatie: : TAC, Temporary Art Centre, Eindhoven
Een middag over hoe je als scenograaf een ervaring omzet in materiaal.

Op 2 juni 2018 vond GRAVEN#4 plaats. Graven#4 werd georganiseerd door Platform-Scenography/ Joost van Wijmen. Aan de hand van ENCOUNTER#4 werd onderzocht hoe je een ervaring, zoals een geënceneerde ontmoeting, analyseert, documenteert en in

een tastbare vorm omzet.

ENCOUNTER#4 zijn geënceneerde provocatieve ontmoetingen. Ze werden in verschillende contexten gerealiseerd. Het Huygens College, Vitalis WoonZorg groep, het Van Abbemuseum, in de openbare ruimte; het 18 Septemberplein te Eindhoven. Telkens werd bij deelnemers door een geënceneerde aanraking een verandering teweeg gebracht in het ervaren van het eigen lichaam.

Het doel van de Graven#4 sessie was om met enkele experts te reflecteren hoe een dergelijke ervaring gematerialiseerd zou kunnen worden. Aanwezig waren Sigrid Merx (mede P-S lid en onderzoeker/ dramaturg, Ruben Abels (grafisch designer), Iris Vetter (fotograaf), Pien Luijnenburg (borduurder ENCOUNTER), Mieke Wouters (scenograaf en docent AHK, Artez, HKU).

Onderwerpen die besproken waren tijdens de een bijeenkomst gingen over de vraag waarom je de ervaring zou willen materi-

aliseren. Meer specifiek wat is de impact, de waarde, de betekenis en het doel van het materialiseren van de ervaring? De materialisatie staat op zichzelf, los van de ervaring die daaraan voorafging. Net als de ervaring, die los staat van de daaropvolgende materialisatie. Beiden hebben een zelfstandige impact, kwaliteit en waarde. Het doel en de manier van de materialisatie definieert hoe de materialisatie vervolgens weer ervaren wordt. Dient deze om informatie over te dragen? Is het een residu van de ervaring? Of is het een eigenstandig object? Dat waren vragen die boven kwamen drijven in het graven naar ENCOUNTER#4.

Onder de naam ENCOUNTER onderzoekt Joost van Wijmen, door middel van geënceneerde fysieke ontmoetingen, hoe relaties, contact en grenzen tussen mensen tot stand komen. Dit doet hij op een directe en praktische manier. Zo worden begrippen als kwetsbaarheid, intimiteit, nabijheid, privacy en (on)veiligheid zichtbaar, ervaarbaar en bespreekbaar. ENCOUNTER is opgebouwd uit deelprojecten waaronder ENCOUNTER#4 – on tour in Eindhoven.

10 GRAVEN #72 : INTERVIEWING WALLS 06.2018

GRAVEN #72 : INTERVIEWING WALLS // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN FOTOGRAFEREN
KIJKEN VASTLEGGEN ORGANISEREN
ONDERZOEKEN RONDLOPEN

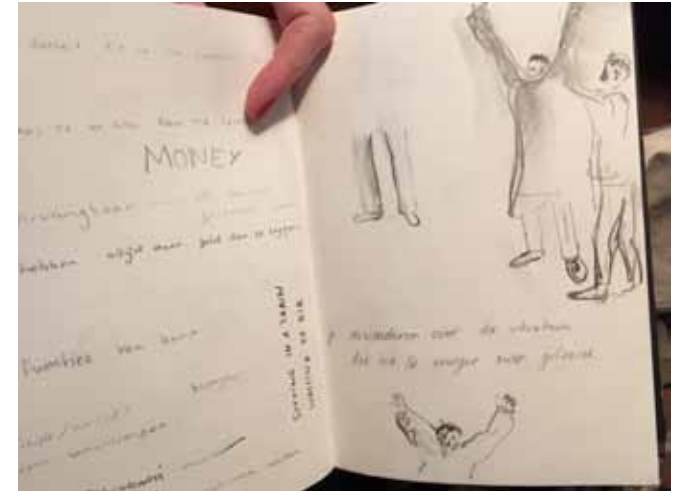
Interviewing Walls – Graven #72

P-S organiseerde deze Graven sessie naar aanleiding van het artikel 'Interviewing Walls Towards a Method of Reading Hybrid Surface Inscription' van Sabina Andron. In dit artikel benadert Andron de stad als een 'oppervlakte' waarop 'geschreven' wordt, en het resultaat een 'landschap'. Waarbij 'schrijven' voor haar niet alleen naar 'talige' maar ook naar 'visuele' tekens verwijst. Zij zoekt naar een manier om die 'inscripties' (reclameborden, verkeersborden, posters, graffiti, uithangborden, opschriften op etalages, stickers, krassen in een boom, maar ook kots) te analyseren, en vooral om te analyseren hoe in de stad 'officiële' en 'niet-officiële' inscripties naast en over elkaar worden geplaatst ('juxtaposition' en 'accumulation') in een strijd om 'territorium' (van wie is de stad? wie claimt de stad? wie heeft het recht om de stad te 'schrijven?') Concreet maakt Andron foto's van locaties in de stad waarbij zij meerdere inscripties tegelijkertijd ziet die op, naast of over elkaar zijn geplaatst. Vervolgens probeert zij in die foto's

aan te wijzen wat de verschillende inscripties zijn, welke legaal zijn en welke illegaal, hoe ze geplaatst zijn in de ruimte, en hoe er door die inscripties geprobeerd wordt een territorium te claimen. Zij noemt dit 'annotated photography'. Het artikel en de methode van Andron vormde het startpunt van een gesprek over de manier waarop P-S openbare ruimte onderzoekt en benadert. Vragen die aan de orde kwamen waren: Hoe benaderen wij de stad? Wat betekent 'botsing', 'frictie' en 'strijd' vanuit een scenografisch perspectief? Wat proberen wij in kaart te brengen? Hoe kun je dat het beste in kaart brengen? Met 'geannoteerde fotografie' zoals Andron dat doet, of op andere manieren? Hoe kan een 'scenografische' kaart van (een deel van) de stad eruit zien? Wat voor inzichten levert zo'n kaart op? Vervolgens zijn we op het Schouwburgplein op zoek gegaan naar momenten van frictie die we geprobeerd hebben in foto's, filmpjes en geluidsopnames vast te leggen. Aan het omzetten van dit materiaal in een scenografische kaart zijn we niet meer toegekomen.

11 P-S OP BEZOEK BIJ ITS FESTIVAL 08.2018

ITS FESTIVAL // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN NETWERKEN LE-
REN TEKENEN FORMULEREN

12 THEATERJAARBOEK 10.2018

Theatermaker en Werkgroep NIT zetten ieder jaar alles op alles om een Theaterjaarboek uit te brengen, met daarin een terugblik op het theaterseizoen. Theaterjaarboek 2017/2018 stond in het teken van off road-theater, theatrale verschijnselen die normaalgesproken bestaan buiten het zicht van instituten, recensenten en databases, zoals LARP, Spoken Word en theater in bedrijven.

Platform-Scenography schreef een tekst over Expanding Scenography. De bijdrage heet 'Gekantelde werkelijkheid' en beschrijft hoe scenografie zich steeds meer 'naar buiten' beweegt (expanding scenography). Het stelt ook de vraag wát er dan precies naar buiten beweegt, en dus opnieuw de vraag wat scenografie is, of wat kenmerkend is voor onze opvatting van scenografie. Het antwoord daarop wordt geformuleerd door een selectie van beelden, trefwoorden, ons eigen Ask: What is Scenography? manifest (ansichtkaarten-serie) en beschrijvingen van het beeldmateriaal, waarmee we laten zien hoe je vanuit een scenografische blik naar de werkelijkheid kan kijken, en daarmee de werkelijkheid ook ietsje kantelt.

Trefwoorden waren onder meer: contrast, wrijving, frictie, staging, enscenering, compositie, werking, glitch, césuur, interruptie, ruimtelijke organisatie, waarneming, perspectief, kijken en kijkposities, expanded costume.

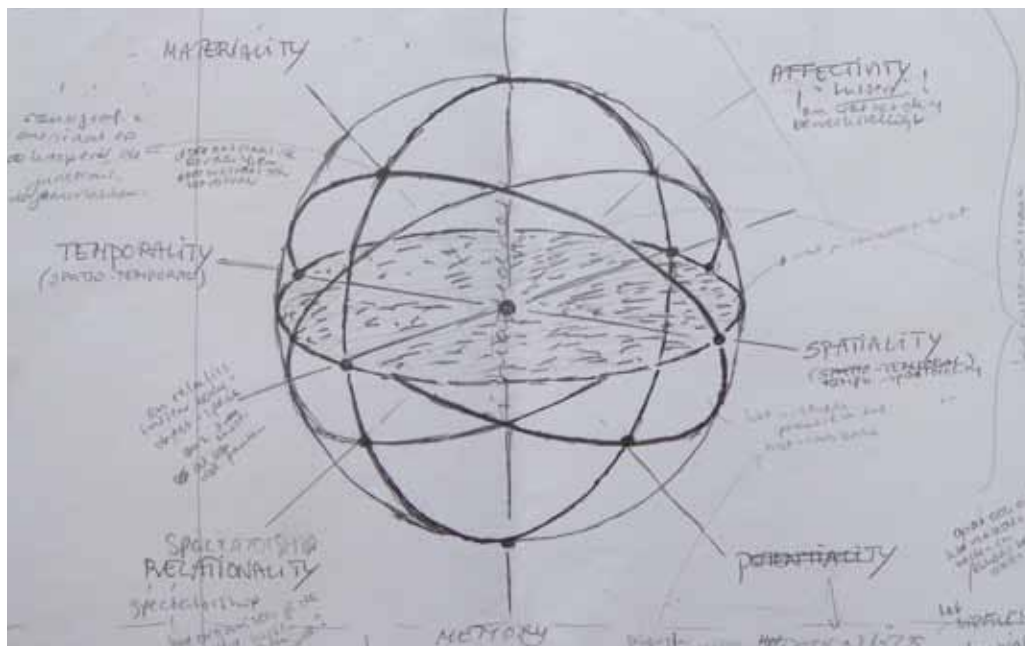
THEATERJAARBOEK // 2018
DENKEN LEZEN PRATEN ONTWERPEN FOTOGRAFEREN
HERSCHRIJVEN FORMULEREN

13 GRAVEN #34

2.11.2018 & 28.12.2018

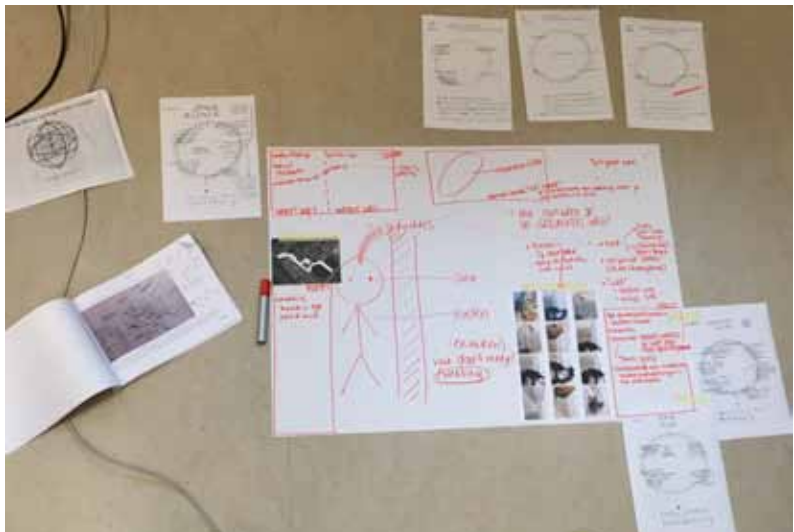
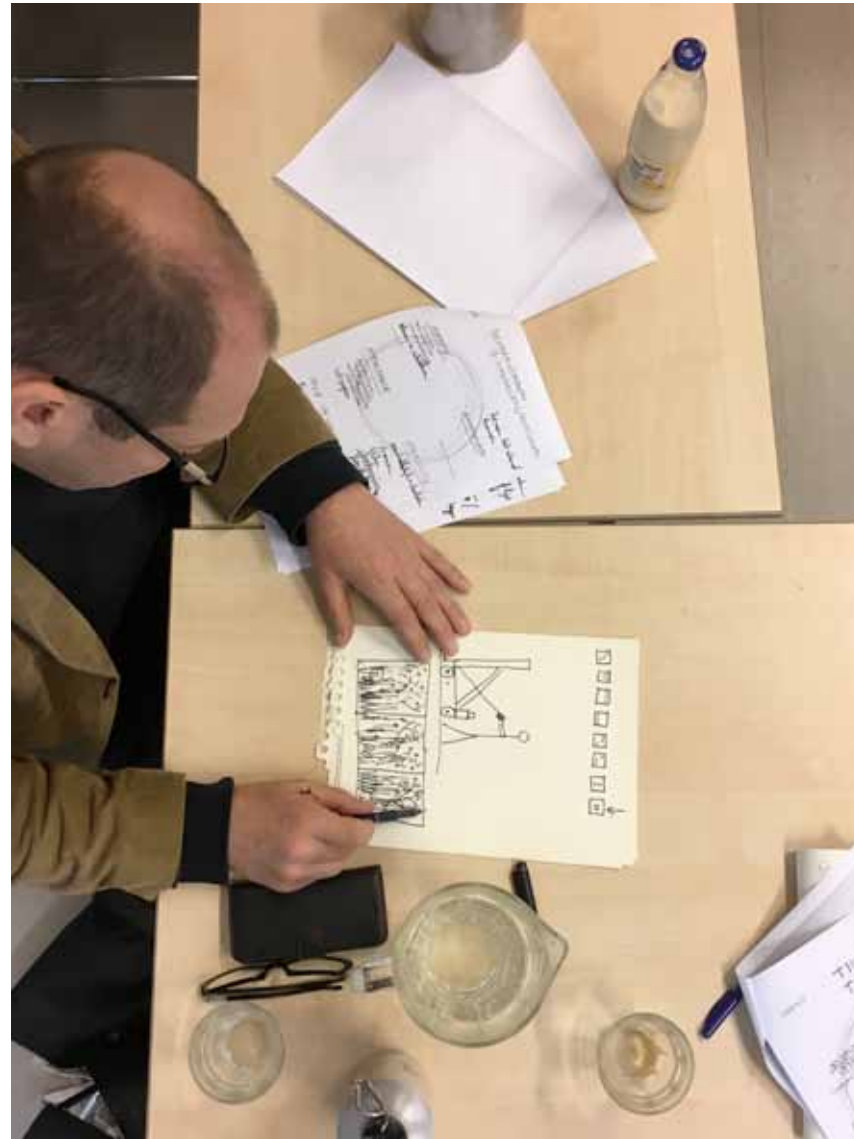
GRAVEN #34 SFEREN SCENOGRAFIE // 2018
BOL DENKEN SESSIES TEKENINGEN ONTWERP FOTO'S

“Graven” is een format van P-S waarin een van de leden iets kan voorleggen wat hij of zij verder wil onderzoeken; letterlijk wil uitdiepen. Anne-Karin initieerde graven#34 n.a.v. haar onderzoek naar analysetools voor de werking van scenografische werken of ontwerpen. Ze hield een bijeenkomst bij de DAS Graduate School/ DasResearch open voor wie maar interesse had.

Deelnemers vonden het inspirerend om met de collega's aan de slag te gaan met een aantal vragen over hun eigen werk. De voorgestelde versie van de schets voor een 'analyse-methode' over de werking, werkte (nog) niet. Maar juist dat maakte de bijeenkomst zeer productief! De bijeenkomst in Amsterdam bij Das Research was verhelderend. De deelnemers vonden het inspirerend om met de collega's aan de slag te gaan

met een aantal vragen over hun eigen werk. De schets voor een 'analyse-methode' over de werking, werkte niet. Dat maakte de bijeenkomst zeer productief!! Het was bovendien heel erg fijn om tijdens een ingelaste P-S redactie bijeenkomst verder te werken en te denken over een insteek die wellicht bruikbaar kan worden voor een betere analyse van de werking van scenografisch werk of ontwerp.

14 SCENOGRAFEN.NL 12.2018

SCENOGRAFEN.NL // 2018

DENKEN LEZEN PRATEN ZICHTBAAR MAKEN

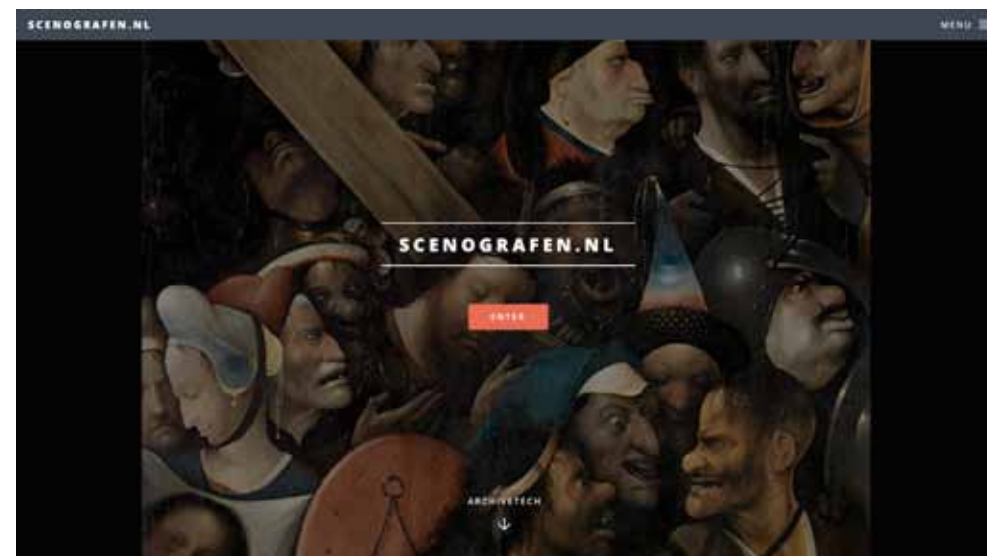
Collectievorming: archief of databank van scenografen portoflio's

In 2018 onderzocht Platform-Scenography ook de mogelijkheden om bij te dragen vragen en gebrek aan collectievorming. Enerzijds deed het dat door na te denken over het zichtbaar maken van het werkveld van scenografen in een soort databank i.s.m. Floris Guntenaar van www.scenografie.nl. Anderzijds schoof ze aan tafel bij het NIT (dat ontstond in navolging van het verdwenen Theater Instituut Nederland) die samen met andere partners zoekt naar hedendaagse manieren van archiveren die bijvoorbeeld geen stenen instituut nodig heeft, maar ook een netwerk van kleine initiatieven zou kunnen zijn. De website www.scenografie.nl zou een goede basis kunnen bieden voor scenografen (in breedste zin van het woord) om hun portoflio's te uploaden

en zichtbaar te zijn. P-S heeft besloten daarbij verder niet betrokken te zijn vanwege tijdgebrek. Ze zoekt wel door naar manieren van archiveren die misschien dynamischer zijn en blijft in gesprek met NIT.

Voor P-S is het interessant wanneer de bottom-up collectievorming van scenografie, - middels eventueel een redactie - gekaderd en digitaal geëxposeerd zou kunnen worden.

We hebben een voorstel voor een pilot voorgelegd aan het Stimuleringsfonds, die duidelijk heeft gezegd niet bij te dragen aan een dergelijk archief of een collectie. Hetzelfde collectie-probleem bestaat voor vormgeving in de breedste zin, Het Nieuwe Instituut wijdt hier in 2019 een interessante tentoonstelling aan waar P-S ook aan bijdraagt.

15 LESSEN KASK 12.2018

LESSEN KASK // 2018

DENKEN LEZEN PRATEN EXPERT PRESENTEREN
ONDERZOEKEN LES GEVEN DOEN KAARTMAKEN

P-S (Nienke en Anne Karin) gaf in December van 2018 les op KASK in Gent op uitnodiging van Jozef Wouters aan tweedejaars acteurs. We gaven vorm aan een programma getiteld: “BE PART OF YOUR SURROUNDING en andere te onderzoeken statements over scenografie”, waarin we in plaats van ‘onze kennis’ een onderzoekende en vragende houding proberen te delen en over te dragen: “De ‘titels’ van de verschillende onderdelen in het programma komen van een set van tien kaarten die het P-S manifest over scenografie vormen. (...) Hoewel we meerdere punten uit dit manifest aanraken is de rode draad doorheen het programma ‘be part of your surrounding’: de vraag naar hoe we ons verhouden tot -en onderdeel zijn van de ruimte(s) om ons heen; en het menselijke en niet-menselijke waaruit die ruimtes bestaan.” Het samen lesgeven en daarin discursief en actief werk naast en in relatie tot elkaar aanbieden is absoluut relevant, biedt mogelijkheid om verschillende ‘vormen van denken en doen’ aan te bieden. De school biedt een prettige context en de studenten waren leergierig en enthousiast.

